

50. møde.

Onsdag den 10. februar kl. 14.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler socialministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende betalinger i henhold til kapitel IV, betaling for særforborg m. v.).

I skrivelse af dags dato meddeler udenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning angående Danmarks undertegnelse af den i Genève den 8. februar 1965 udfærdigede protokol om udvidelse af den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel med IV. del om udenrigshandel og udvikling.

I skrivelse af dags dato meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om indseende med priser.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Socialministeren (Bundvad): Herved har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende betalinger i henhold til kapitel IV, betaling for særforborg m. v.).

Det foreliggende forslag tager i første række sigte på at gennemføre ændringer i forsorgslovens bestemmelser om betaling for særforborg, d. v. s. forsorgen for åndssvage, blinde, døve, vanføre m. v. Den umiddelbare anledning til, at der foreslås gennemført ændrede regler om betalingspligten under særforborgsophold, er den, at de gældende regler om anvendelsen af invalide- og folkepension under ophold på særforborgsinstitution ophører pr. 1. april 1965. Invalide- og folkepensionen er hidtil blevet afregnet med statskassen, når pensionisten er blevet optaget på en særforborgsinstitution, men ved lov af 4. juni 1964 er der gennemført en ændring af invalide- og folkepensionslovens § 17, og efter de ændrede

bestemmelser, der som nævnt træder i kraft den 1. april 1965, har invalide- og folkepensionister ret til at få pensionen udbetalt i 6 måneder ud over indlæggelsesmåneden under ophold på særforborgsinstitutioner, hvorefter pensionen bortfalder for den resterende opholdstid. Tilsvarende regler indføres for enkepensionister.

De ændrede regler om pensionisters stilling ved inddragelse under særforborg nødvendiggør en ændring af de gældende betalingsregler, og regeringen har i denne forbindelse fundet anledning til at tage hele spørgsmålet om betalingsforholdene vedrørende særforborg op til overvejelse. Man har herved lagt vægt på, at udviklingen har medført, at revalideringssynspunktet er blevet det centrale for en stor del af de personer, der er omfattet af særforborg, og at det derfor er rimeligt, at foranstaltninger under særforborg ydes uden vederlag på samme måde, som det er tilfældet med hensyn til bistand til erhvervs-mæssig revalidering efter revalideringsloven. En ophævelse af betalingsforpligtelsen må endvidere forekomme at være en naturlig videreførelse af den betalingsfrihed, der i 1961 gennemførtes for særforborgspatienter under 18 år. Regeringen har endvidere taget hensyn til, at de indtægter, der indgår som betaling for patienter under særforborg, kun udgør et ganske ringe beløb i forhold til det offentliges udgifter ved særforborg, og at betalingssystemet indebærer så betydelige administrative ulemper, at de finansielle fordele ved at bevare et betalingssystem ikke står i forhold til ulemperne herved.

Regeringen er dog af den opfattelse, at der gør sig særlige forhold gældende for én gren inden for særforborg, nemlig sindssygeforborg, hvor udviklingen inden for lægevidenskaben har medført, at patienternes ophold på hospitalerne for sindslidende i de fleste tilfælde er af kortere varighed, og at denne forborgsgren derfor i det væsentlige bør ligestilles med det almindelige hospitalsvæsen. Regeringen har derfor for sindssygeforborgens vedkommende ment at måtte fastholde principperne for den hidtil gældende betalingsordning, og der skal derfor fortsat fastsættes takster for patienternes betaling for ophold på hospitaler for sindslidende. Regeringen har samtidig for yder-

[Socialministeren.]

ligere at forenkle administrationen foreslået, at udgifterne til behandling af sindslidende, der hidtil har været afholdt dels over socialministeriets, dels over indenrigsministeriets budget, i fremtiden fuldt ud afholdes over indenrigsministeriets budget under hensyn til, at såvel hospitalsbehandling som pleje af sindslidende henhører under dette ministerium.

Uanset at det for den øvrige del af særfor sorgen foreslås, at der ikke afkræves betaling for ophold på særfor sorgsinstitutioner, er det dog regeringen opfattelse, at denne ordning kun bør gælde for personer under 60 år, idet personer over denne alder naturligt kan sidestilles med personer, der optages på alderdomshjem og plejehjem. Regeringen finder det derfor rimeligt, at der for personer over 60 år indføres samme betalingsregler, som efter loven om omsorg for invalide- og folkepensionister gælder for pensionisternes ophold på alderdomshjem og plejehjem. Disse betalingsregler skal dog først komme til anvendelse efter udløbet af den 6. måned efter indlæggelsesmåneden.

Det er endvidere regeringens opfattelse, at der bør være adgang til at afkræve udlændinge betaling for ophold under særfor sorg her i landet, og at personer, der modtager hjælp fra særfor sorgen, fordi de har behov for personlig støtte, men i øvrigt har en sådan arbejdssevne, at de er i stand til at tjene en ikke uvæsentlig løn under opholdet, bør yde en vis betaling for udgifterne ved for sorgen.

Det rationaliseringsønske, som delvis bærer ændringsforslaget vedrørende særfor sorgsbetalingen, ligger også til grund for andre af de fremsatte forslag, nemlig om ændringerne i §§ 80 og 92. Det foreslås her, at underholdsbidrag til børn ikke skal kunne udbetales gennem kommunerne til en offentlig myndighed eller til en mødrehjælpsinstitution. Der opnås herved en administrativ forenkling, da udbetaling af bidrag i disse tilfælde kun har refusionsmæssig betydning. Et børneværnsudvalg vil således ikke fremtidig med hensyn til børn, der er inddraget under børnefor sorg, og for hvilke der foreligger bidragsresolutioner, kunne få bidraget, der er genstand for fuld statsrefusion, forskudsvist udbetalt til delvis dækning af børnefor sorgs udgiften, men også

denne del af udgiften må i fremtiden konteres og refunderes efter de almindelige regler.

Også forslaget om ændring af § 125 til sigter en rationalisering. Den gældende bestemmelse om socialministeriets pligt til at foretage en kritisk revision af Københavns og Frederiksberg kommuners regnskaber foreslås ændret, således at det overlades til ministeriet at træffe bestemmelse om, hvorvidt revisionen skal foretages. Det er min opfattelse, at kommunernes egen revision er tilstrækkelig, og at socialministeriets efterfølgende revision derfor i det store og hele er uforuden. Jeg har dog ikke ment at burde foreslå bestemmelsen helt ophævet, men har ved den foreslåede formulering ønsket at skabe mulighed for en løsning af spørgsmålet, når tiden er inde.

Den foreslåede ændring af § 46 står i forbindelse med loven af 4. juni 1964 om ændring af loven om invalide- og folkepension. Efter denne lov skal der fra 1. april 1965 ydes folkepensionister et tillæg til folkepensionens grundbeløb, et såkaldt pensionstillæg, der dels består af et kontant udbetalt beløb som direkte tillæg til pensionen, dels af et beløb svarende til sygekassekontingentet. Hjælpen efter for sorsloven har hidtil været sat i et bestemt forhold til folkepensionen, og det foreliggende lovforslag går ud på, at man ved beregningen af maksimumsgrænsen for hjælp efter for sorsloven også kan tage hensyn til den del af pensionstillægget, der udbetales som direkte tillæg til pensionen. Når man ikke tillige medtager den del af tillægget, der svarer til sygekassekontingentet, beror det dels på, at ydelse af kontingenthjælp er knyttet til ret strenge betingelser, dels på, at kontingenthjælp er en kommunal ydelse uden adgang til refusion.

Man har dog ment, at der kun i trangstillfælde af kortere varighed bør tages hensyn til pensionstillægget ved hjælpens beregning, idet trangstillfælde af længere varighed formentlig må give anledning til en revalideringsindsats, eventuelt til beskæftigelse i beskyttet værksted eller lignende.

De resterende ændringsforslag er i hovedsagen kun af redaktionel art. Dette gælder således også de foreslåede ændringer af §§ 26, 28, 30 og 31. De fleste af disse ændringer står i forbindelse med den nye lov af 4. juni 1964 om børne- og ungdomsfor-

[Socialministeren.]

sorg, der træder i kraft den 1. april 1965. Denne lov indeholder nu selv bestemmelser om betaling m. v. vedrørende børne- og ungdomsforsorg, og bestemmelsen herom i forsorgsloven er derfor blevet overflødig og kan udgå.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Udenrigsministeren (Per Hækkerup): Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til folketingsbeslutning angående Danmarks undertegnelse af den i Genève den 8. februar 1965 udfærdigede protokol om udvidelse af den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel med IV. del om udenrigshandel og udvikling.

Som det vil fremgå af bemærkningerne til forslaget, tilsigter denne tillægsprotokol at indføre bestemmelser i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel (også kaldet GATT) til fordel for udviklingslandene, der udgør næsten to tredjedele af de 70 lande i alle verdensdele, der i dag er tilsluttet overenskomsten.

Jeg har ønsket en hurtig forelæggelse for det høje ting af denne protokol, fordi det efter min opfattelse vil være af betydning, at det over for udviklingslandene bliver bekræftet, at der hos de vestlige industrilande er en fast vilje til at søge disse nye bestemmelser ført ud i livet snarest muligt. En række lande har allerede i tilslutning til vedtagelsen af protokollen kunnet undertegne denne. Det gælder således USA. Som det vil ses, er undertegningsfristen i øvrigt foreløbig sat til udgangen af dette år.

I forbindelse med vedtagelsen af de nye GATT-bestemmelser er der af de deltagende GATT-landes regeringer bortset fra Australien og Sydafrika afgivet en fælleserklæring om, at de vil begynde deres anvendelse af disse bestemmelser uden at afvente tillægsprotokollens ikrafttræden. Denne fælleserklæring er ikke blot udtryk for en erkendelse af, at de nye bestemmelsers gennemførelse er tiltrængt, men også for en udbredt forhåbning og forventning om, at de i praksis får den fornødne tilslutning fra såvel industrilandene som udviklingslandene inden for GATT-samarbejdet.

Det er på denne baggrund, at jeg har

fundet det både ønskeligt og hensigtsmæssigt at få en debat her i det høje ting om de foreliggende nye GATT-bestemmelser og deres betydning for vor handelspolitik over for udviklingslandene. Jeg finder det vigtigt, at først og fremmest folketinget, men derigennem også offentligheden gennem en sådan debat får et indtryk af, hvori disse handelspolitiske problemer består, og hvilke bestræbelser der bliver udfoldet på dette område. En debat vil også være en naturlig fortsættelse af de drøftelser om den finansielle bistand til udviklingslandene, der for nylig fandt sted i dette høje ting i forbindelse med forslaget om forhøjelse af lånerammen for statslån til disse lande.

Der er både økonomiske, politiske og psykologiske grunde, der taler for, at industrilandene inden for det handelspolitiske område påtager sig særlige forpligtelser og gennemfører særlige foranstaltninger over for udviklingslandene. Det er således klart, at den bistand, der ydes til udvikling af nye industrier og erhvervsmuligheder, ikke vil få den fulde virkning i retning af at forhøje udviklingslandenes levestandard, dersom disse lande ikke får adgang til at eksportere en væsentlig del af den forøgede produktion og derigennem skaffe sig den fornødne valuta til bl. a. at foretage indkøb af maskiner, halvfabrikata og teknisk viden samt nødvendige forbrugsvarer. På længere sigt vil man ikke kunne drage den fulde nytte af den finansielle og tekniske hjælp, hvis man ikke giver udviklingslandene muligheder for — om jeg så må sige — at stå på egne ben.

Vi ved jo desuden af egne erfaringer fra Marshallplanens tid, hvor vigtigt det psykologisk set er, at lande, der skal bygge deres erhvervsliv op — således som Vesteuropa måtte det efter krigens ødelæggelser — ikke alene får hjælp, men at de får denne hjælp under sådanne omstændigheder, at landenes regeringer og befolkninger har basis for at tro på, at bestræbelserne vil lykkes, d. v. s. at de efterhånden kan klare sig selv, hvis de yder en effektiv indsats. Det har også i politisk henseende stor betydning, at man fra industrilandenes side gennem beslutninger på det handelspolitiske område klart bekræfter viljen til at yde udviklingslandene den størst mulige støtte til en hurtig økonomisk udvikling og der-